

RUTA DELS CONREUS DE LA PLANA AL MES DE MAIG DIRIGIDA A ALUMNES DE CICLE MITJÀ

L'activitat transcorre al llarg d'un recorregut a peu. A cada punt es duu a terme una activitat concreta relacionada amb el lloc de la parada:

1. Punt d'informació:

Lloc: L'Empordanet (Espai d'informació, bar i espai de lleure)

- Presentació de les activitats al llarg de la ruta:

Aquesta ruta és un recorregut molt planer que passa pels camps on els pagesos del poble conreen diferents tipus de plantes segons l'època de l'any.

Conreus de la plana al mes de maig

En aquesta època hi trobarem:

Userdes, pomeres, blat de moro petit, blat i ordi.

Blat:

El blat és un cereal molt apreciat. És una planta que té una tija alta i prima amb unes fulles allargades i al capdamunt de la tija hi té l'espiga on hi trobem les llavors. Aquest cereal és molt apreciat per la gran quantitat d'aliments que se'n poden derivar. Tots sabem que del blat en fem el pa, les galetes, les pastes, les sèmols i també els pinsos o menjar pels animals. És per això que podem trobar molts tipus de blat, els que són per consum domèstic, és a dir els que serveixen per fer aliments per a les persones i els que serveixen per fer-ne pinso o gra pels animals. Els que veurem aquí a la Tallada són

per a consum dels animals. Podreu comprovar que tenen una espiga gran i molt plena de llavors.

Al mes de maig el blat encara és verd i fins que molta calor, cap al mes de juny que no es recol·lecta. Perquè el blat és pugui recol·lectar cal que sigui ben sec, i ho coneixerem perquè és de color groc. Cap al mes de juny el blat sol estar a punt. Actualment és molt fàcil separar el blat de la palla perquè una recol·lectora gran ho fa. Abans era una feina molt feixuga perquè s'havia de fer manualment i amb màquines que requerien el treball dels homes.

ACTIVITAT: Busca informació de com és una recol·lectora de blat. Fes un dibuix i escriu les seves parts.

Ara busca informació de com ho feien abans. Fes un dibuix d'un paller i explica com el feien.

Fes un llistat d'eines que utilitzaven per poder fer un paller i per separar el gra de la palla.

Podeu fer un mural amb tots els dibuixos.

Busqueu refranys que facin referència al camp.

Userdes: Són plantes de poca alçada de color verd, que tenen una fulla petita. La userda no s'ha de regar, amb la pluja ja en té prou per créixer. Es sega quan es veu que ja són prou altres i encara no espiguen, és a dir no granen. La userda es sega amb una màquina i després es rampina amb una màquina que es diu el rampí que l'apilona amb línies i es deixa seca una mica.

Quan està seca, s'embala amb la màquina d'embalar, es fan bales rodones grans o quadrades que pesen molt.

Després es porten a casa del pagès i es guarden per donar menjar a les vaques. Qui no té vaques les ven i el pagès en treu un benefici.

Pomeres:

Les pomeres són els arbres que fan les pomes i en aquest pla la terra és molt bona per aquest conreu. Necessiten molta dedicació.

Els pagesos que tenen pomeres, no fan res més. Es passen tot l'any dedicant el seu treball perquè surtin unes pomes ben bones. A

l'hivern les poden que vol dir que els hi tallen les branques perquè a la primavera quan surtin els brots nous tinguin més força.

Ara tenen les flors. Són de color blanc i cada flor serà una poma. Com que cada pomera en tindria massa, quan han sortit les pomes petites, el pagès en treu i així les que queden es fan més grans i bones. D'aquesta feina es diu aclarir.

Les pomeres s'han de regar molt perquè necessiten molta aigua perquè les pomes creixin grans.

Veureu que a sobre el camp de pomeres hi ha una malla que protegeix les pomes si un dia de mal temps cau pedregada. La pedra fa malbé les pomes i després es podreixen i no es poden vendre.

Les pomes es cullen al setembre i a l'octubre, es posen en càmeres de fred perquè es guardin per tot l'any, però quan són més bones és just agafades de l'arbre.

ACTIVITAT:

Busca informació de totes les varietats de pomes i classifica-les segons siguin àcides o dolces. També les pots classificar segons el color de la pell.

Fer mermelada de poma.

El blat de moro

El blat de moro és una planta que té una tija gruixuda com una canya. Té les fulles allargades i grans i creix molt, es fa alta. Pot arribar a 2 metres. Cada planta fa una o dues capsas de blat de moro que serveix per fer pinso o farina pels animals, gallines, pollastres, vaques, etc. El gra de blat de moro és de color taronja i té molts nutrients.

Aquesta planta neix d'un gra o llavor que s'enterra a la terra a uns 6 cm de fondària, també necessita molta aigua i els pagesos es passen tot l'estiu regant-lo.

A la tardor, quan les fulles, la tija i la capsa són seques, ja es pot recollir. La recollida es fa amb una màquina molt gran que es diu "cosetxadora" recol·lectora segadora. Aquesta màquina separa el gra de la palla. El gra es porta a un magatzem i es ven i la palla es

deixa al camp o s'embala per donar menjar a les vaques o per fer jas.

Ara veureu les plantes de blat de moro molt petites, perquè fa poc que s'han sembrat.

Activitat: Dibuix d'un camp de pomeres i un camp de blat de moro. Poseu atenció com està plantat i veureu que les regues són molt rectes.

2. Safareig: La vida quotidiana abans i ara. Ús i valors de l'aigua.

El safareig que trobarem és el safareig de la riera de la Tallada. L'aigua d'aquesta riera, abans, era neta fins i tot hi havia peixos petits. Diuen que s'hi pescaven mirallets que eren uns peixos de colors que només viuen en aigües netes. Les dones de la Tallada hi anaven a rentar la roba. Posaven la roba dins d'un cossi gran i amb un carretó la duien fins al safareig.

Rentar la roba era una feina feixuga que ocupava tot el dia. La rentaven amb el sabó que feien a casa amb el greix que obtenien quan feien la matança del porc.

L'esbandien amb l'aigua de la riera i tornaven cap a casa per estendre-la.

També, cal dir que era un lloc de reunió. Les dones mentre rentaven feien petar la xerrada i s'ho passaven bé.

3. Els horts:

Aquesta zona, com que la terra és molt bona i es pot regar bé perquè hi passa la riera, la gent del poble aprofita per fer-hi hort. A l'hort s'hi planta tot tipus de verdures depenent de l'època de l'any. Ara que estem a la primavera hi podem trobar planter de tomateres, enciams, mongetes, carbassons, cogombres, pastanagues i altres verdures; però aquestes plantes, encara, són petites. És cap a l'estiu quan es podran recollir els fruits.

Fer hort és molt important, és una feina que fan generalment els homes grans i el cuiden com un jardí.

Agrupa per famílies els següents productes de l'hort: patates, cebes, alls, porros, bledes, naps, espinacs, cogombres, albergínies, tomates, carbassons, mongetes, api, julivert, carabasses, enciams, escaroles, síndries, melons, pebrots, cols, bròquils, carxofes, pèsols, cigrons, faves, pastanagues. Agrupa'ls segons l'estació de la recol·lecció dels fruits:

Activitat: Fer un joc de famílies d'hortalisses. Podeu dibuixar en unes cartolines diferents verdures que es poden plantar a l'hort i agrupar-les per famílies, és a dir, segons tinguin les mateixes característiques.

4. L'empremta de les activitats humanes en el paisatge.

Rec de Molí/Mas Duran.. Els sistemes de regadiu.

El rec de Molí surt del riu Ter a Colomers i serveix per regar tots els camps del pla fins arribar a desembocar a l'Escala.

Gràcies aquest reg, tots els pagesos poden conrear el blat de moro i les pomeres, perquè necessiten molta aigua.

Per regar els pagesos fan servir una bomba de reg que funciona amb el tractor i poua aigua fins al camp.

Perquè tots els pagesos reguin de cop, es fan torns i així tots tenen aigua. L'aigua s'ha de pagar i els regs s'han de netejar, per això hi ha una comunitats de regants que és el responsable de gestionar-ho.

Activitat: mireu bé quines plantes hi creixen tot a vora del rec de Molí i com són les comportes que regulen el cabdal de l'aigua. Si porteu una càmera de fotografiar, feu una foto. Quan arribis a l'escola fes un dibuix.

5. Visita a la granja del Mas Duran: Vaques i vedells.

Quan arribeu en aquesta granja, podreu veure moltes vaques i vedells. Els podreu preguntar:

Alimentació: Què mengen les vaques? Què mengen els vedells?

Manera de munyir: Quantes vegades es muny una vaca al dia?

Quants litres de llet fan?

Qui ve a buscar la llet?

De què se'n fa aquesta llet?

Activitat: Feu una fotografia del que més us agradi i quan arribeu a l'escola podeu fer un mural amb les fotos i escriure el que heu après.

Envieu fotografies a: ajuntament@latallada.cat per al Concurs anual. Obtindreu una visita gratuïta.